Danışman Hoca

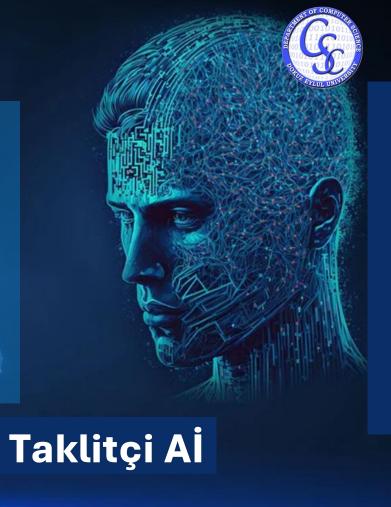
DR. KADRİYE FİLİZ BALBAL

DEÜ FEN FAKÜLTESI BILGISAYAR BIL BITIRME PROJESI

ÖĞRENCİLER

Alaaeddin KHEİTİ Ali AKKOYUN EsatYUSUF DALBUDAK Hüseyin ELİBOL

02 LİTERATÜR TARAMASI VE SONUCU

PROJE ÖNERMESİ VE TASARIMI

04 UYGULAMA

01

05 SONUÇLAR

PROJE SUNUM ŞEKLİ

07 ENGELLER VE SORUNLAR

08 KAYNAKÇA

TABLE OF

PROJE TANIMI

Projenin amacı:

- yapay zeka ve doğal dil işleme tekniklerini kullanarak ünlü şairlerin yazım tarzlarını taklit ederek benzersiz şiirler üretebilen akıllı model geliştirmektir.

LİTERATÜR TARAMASI VE SONUCU

KONU İLE İLGİLİ İNCELEDİĞİMİZ MAKALELER:

- 7 MAKALE

PROJEMİZE BENZEYEN ÇALIŞMA:

 On the power of special-purpose GPT models to create and evaluate new poetry in old styles.

LİTERATÜRE TARAMA ÖZETİ

- 1- Şiir üretmek ile ilgilenen çalışmalar çoğu inglizce dil ile şiir üretir
- 2- Şairlerin yazma tarzi taklit etmeye çalışan çalışmalar çok az ve olursa bir yazar yada bir şair üzerinde çalışılmış aynı modelde birden fazla şair tarzı taklit edenler çok az.
- 3- şiir üretiminde çeşitli teknikler kullanıldı ve projemiz için kısıtlarımız ve imkanlarımız göz önünde bulundurarak en uygun teknikleri seçmeye çalıştık.

	bitirme projesi icin literatür taraması																						
genel bilgile	genei bilgiler şiir hangi dil ile üretildi kullanılan teknikler kullanılan değerlendirme metrikler																						
çalışma başlığı	çalışmanın tairihi	hazırlayan	türkçe / ingilizce / diğer	RNN	LSTM OC2	VE BER	GPT2	GANs G	PT GP	T1 GPT3	pre traine d transf	ard clo	Flesch -Kinca id reada	Chall	BLEU	CLAS SIFIC ATION MODE	expert huma n	cosine similar ity	yazma tarzı taklit etmek için yaklaşımı	çalışmanın linki	yedek link	extra bilgiler	çalışmanın özeti
ng writing style through transfer learning	3 yıl önce	Martin Slomczykowski	text not poerty - ingilizoe		0 0	0	0	_ I	2 -	0	0	V			0				kelime seçimini değitirerek stil veya tarzı da değişecek ancak modeller ayrı ayrı yapıldı her kişi için	tiklayınız	-	GPT eski model olmasına rağmen iyi sayılabiliceck bir sonuç vermiş demekki daha gelismiş modeller kullanarak daha iyi bir sonuç elde edilebilir anca problemin projemizin problemi biraz farklı olduğunu unutmamalıyız	bu çalışmada yazma sili takit ederek yeri bir metin üretmeye çalışidi ve araştırmacı önceden eğirimiş model olan CPT kultararak yeniden özel üseleş gör eğirmiş ve çikan sonuçlar değerenderebilmek için metini seviyesi öçtü şiri zamanda çıkan onuçlar ve geşek velileli i kelime kultanım aşsından bir karşılaştırma yapıp analici elmiş
Z: A Deep-learning-Based System for Automatic Arabic Poem Generation	14-09-2023	Eshrag Ali Refaee - Jazan University - ksa	Diğer - arabça			0	✓	0 (3 C		0	0	0	0	✓		✓		sadece şiir üretmek için eklediğimiz bir çalışma ancak taklit konusunda bir yöntem yok	tiklayınız	https://drive.google.com/file/d/1hHtty 3h_WWySrFYky48ajLhs7bGJ8C-Z0/ view?usp=sharing	-	genei olarak yapılan çalişma GPT2 ve LSTM kullanarak arabça şiir üretti karmaşkiliğ yüksek bi şiir olmasına rağmen iyi bir sonuş elde edildi özelikle 0PT2 sonuşlar çalışmadan şiir üretmek konusunda faydalı olacak ama taklit konusunda çalışmanın dişinddöri
ed Poetry Generation: Controlling Personal tyle with Recurrent Neural Networks Conference	2018	Jia Wei, Qiang Zhou, Yioi Cai Tsinghua University, Beijing, China	Diğer - çince	>	0 0	0		0 (- C		0	0	0	0			V		şairlerin sık sık kullandığı kelimeleri kapsayarak	tiklayınız	https://drive.google.com/file/d/1k01flj PM1t-7V4Ew2LLSK8_2WU91r8oHlv iew?usp=sharing	bu çalışmadaki şairin yazma tarzi içerme yöntemi açsından bize fikir verir	bu galişma RNN kullanarık şiir üretiyor ve yazma tarzi ve sili dikkate alıyor alıyor alıyor asılında temelde input olarak şiirin ilk satra alıryanında birlikte şairin adı ve şairlerin yazma stili şermek için öze olarak bir model kurup bu model saririn adına göre bir embedding üretir sonra üretilen embedding ilrelin kilk satra birlikte model vero ja ür üretmektedir.
ineration using Transformers and Doc2Vec Embeddings	2020	Marvin C. Santillan; Arnulfo P. Azcarraga	ingilizce		_ Z	0	0) C	0	V	0	0	0	0	0		N	-	tiklayınız	https://drive.google.com/file/d/17/n/k/ hXk0hDqtkRkeplA3w-1xpiXWIISvie w?usp=sharing		Çalışmanı amacı, Transformer ve Doc2'lve görme teknikleri ülkalarak gir ürenkiri, Transformer modeli, ilir verk ikmeşiye eşiblir ve üretlen şirlerin performans, Doc2've kullanlarak değerlendiril. Benzerle öçlümi olarak Colarıs Sinirak yıkılanlarak, kreflen şirlerin eşibir verleriyle benzerlik dereceler belirlerin. Estetlik ve anlaması ozellikleri değerlendirmek için sayısı öğrüfer ve manev değerlendirme kullanlık. Sonoşlık, Transformer'in iyl bir vyum sağladığını ve güzel, tutarlı şiirler üretebildiğiri göstermektedir. Aynca, iyl br eğimin Transformer'in belirli üretebildiğiri göstermektedir. Aynca, iyl br eğimin Transformer'in belirli üretebildiğiri şirin transmi takti debbiliği görümliştir.
odern Turkish Poet: Fine-Tuned GPT-2	2023	Uygar Kurt Aykut Çayır	türkçe		0 0	0		0 (- C			0	0	_	0	0	0		-	tiklayınız	https://drive.google.com/file/d/1gucO WgzH5qG5uhRYLbcX0Zf0qMHa6Zq r/view?usp=sharing	konu sadece türkçe şiir üretmek için GPT2 ince ayar yapıp kullanmak	GPT2 kullanarak ve ona ince ayar (fine tuning) yapıp türkçe şiir ürstebilmek yazıda herhangi bir ölçü merijinden bahsedilmedi aynı zamanda sonuç hakkında pek bilgi yok
power of special-purpose GPT models to ate and evaluate new poetry in old styles	2023	Piotr Sawicki1 , Marek Grzes' 1	ingilizoe		0 0	0		0 () C			0	_		_	✓					https://github.com/PeterS111/Fine-tu ning-GPT-3-for-Poetry-Generation-a nd-Evaluation/blob/main/sawicki202		

Literatür tarama detaylı özetine bakmak için buraya tıklayınız..

Projede Kullanabileceğimiz teknikler

Projede Kullanabileceğimiz metrikler

1- **RNN** ve gelişmiş versyonları

1- **Uzman** kişilere sormak

2- Açık kaynak pre-trained modeller **GPT2, BERT** gibi..

2- Bazı yaygın metrikler **cosine similarity, BLUE, Word cloud**

3- Büyük dil modelleri **GPT3.5, GPT4**, **Gemini**

3- Taklit başarısı ölçmek için sınıflandırma modeli kullanmak.

Neden RNN kullanmadık?

1- Transformere dayalı modellere göre daha **düşük performans**

- 2- Uzun yazı ile **bağlam sorun** yaşanabilir
- 3- İyi performans elde etmek için çok **fazla veri gerektirir**
- 4- Bir deneme yaptık kayıt edilecek sonuç elde edemedik. **GRU**

Neden Açık kaynaklı modeller GPT2.. kullanmadık

- 1- Türkçe destekli iyi model yok
- 2- Yeniden eğitmek çok **hesaplma kaynağı** ister
- 3- **İki defa eğitmesi gerekiyor** önce şiir veriler ile sonra özel olarak taklit etmek istediğimiz şairlerin verileri.
- 4- Türkeç destekli bazı GPT2 ile denedik ancak **iyi sonuca varmadık**.

YÖNELDİĞİMİZ ÇÖZÜM:

GPT 3.5 modeli kullanıp ve taklit etmek istediğimiz şairlerin verileri ile ince ayar**(Fine tuning)** yapmaya karar verdik.

Fine tuned GPT 3.5 modeli neden kullandık?

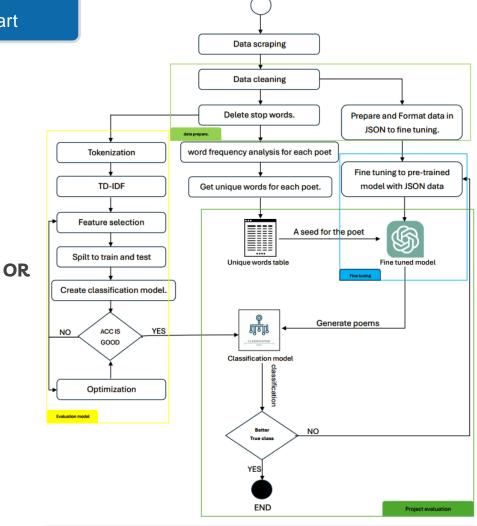
- 1- **Türkçe** destekliyor
- 2- Az veriler ile iyi performans
- 3- Özel durumlar için ince ayar yapmak standart modelin performansından daha iyi olabilir
- 4- **Hesaplama kaynağı** sağlıyor.
- 5- Fine tuning kolaylığı.
- 6- Piyasada kullanımı çok yaygın.

PROJE ÖNERMESİ VE TASARIMI

PRE_TRAINED

MODEL

CLASSIFICATION

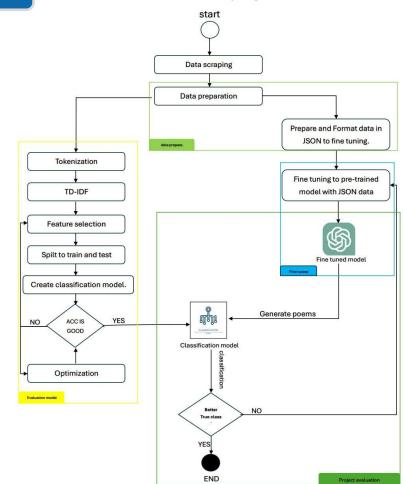
PRE_TRAINED

MODEL

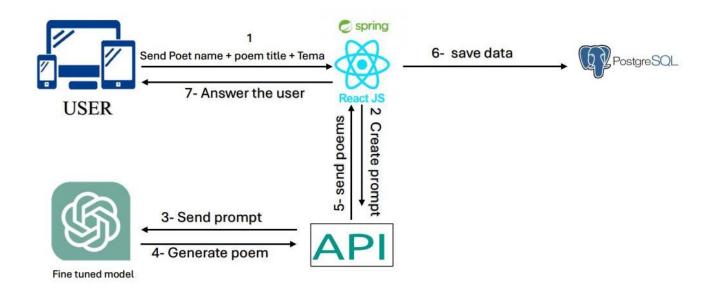
CLASSIFICATION

OR

Flowchart of project

Project architecture

UYGULAMA

UYGULAMA – 1. Aşama

Veri kaynağı:

- Antoloji şiir sitesi

Seçtiğimiz şairler:

- Orhan veli kanık
- Attila İlhan
- Behçet Necatigil
- Abdurrahim karaköç
- Nazim hikmet Ran

Veri boyutu:

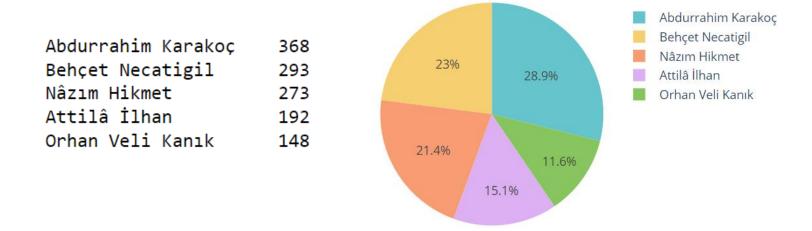
-(1273,3)

Scraping kütüphaneler:

Şairlerin bazında Veri dağlımı:

Fine tuning model

Şiirlerin kategorilerine sınıflandırmak:

- Kullanıcıya daha fazla seçenek sunabilmek için ve modele yardımcı olacak bir feature daha eklemek istedik o da «şiirin konusu» ve bunu çıkartmak için **Gemini** kullandık

Fine tuning model

Verileri uygun formatta dönüştürmek

- Fine tuning yapabilmek için verileri seçtiğimiz modele uygun bir formatta (JSONL) hazırladık **örnek**:

```
{"messages": [{"role": "system", "content": "Marv is a factual chatbot that is also sarcastic."}, {"role": "user", "content": "What's the capital of France?"}, {"role": "assistant", "content": "Paris, as if everyone doesn't know that already."}]}
```

Seçmiş olduğumuz model

- GPT 3.5 TURBO 0125

Fine tuning model

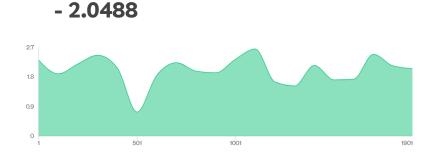
Fine tuning parametreler:

epoch: 3

- Batch size: 2 auto

- LR: 2 auto

Training Loss:

Step	Training loss
1901	2.0488
1801	2.1317
1701	2.4859
1601	1.7312
1501	1.7097
1401	2.1485
1301	1.5251
1201	1.6459
1101	2.6482
1001	2.3362
901	1.9230
801	1.9724
701	2.2309
601	1.8489
501	0.7325
401	2.0724
301	2.4581
201	2.1958
101	1.8902
1	2.3123

Fine tuning sonucu

Rastgele çıktılar:

Üzgünüm hayat deyip bana bakma

Hüznümü anlatacak kelime yoktur.

Belâ çökmüş üstüme, karşıma bakma

Kahrımı içime atacak kelime yoktur. Dostlar, günlük

sevinçleriniz varmış

Parıltılı derdinizi yazmış

Bilin ki benim yüreğim ağrımış

Acımı anlatacak kelime yoktur. Ağlayan gözlerimi

güneşte yıkamam

Kapandı bir kez pencereler, açamam

Bu feryadimi seste gizleyemem

Zulmümü akacak kelime yoktur. Eser mazi rahatlığı,

benlere eziyet

Hisler zindan olmuş, dilde bir kezzap vebâ

Semalarda ne bayram ne de bayram selâset

Cânımı uçuracak kelime yoktur.

Abdurrahim karaköç

Daha bir yel alıp boydan

Dallar doldu dallardan

Ormandan yel alıp boydan

Dostlar doldu dostlardan.

Behçet Necatigil

Fine tuning sonucu

Fine tuned model test

Modeli performansını değerlendirmek için iki yöntem geliştirdik:

1- genel değerlendirme (kişisel):

- konu tutarlı (0-5 puan)
- başlık etkisi (0-5 puan)
- yazı uzunluğu (0-5 puan)
- yazı doğruluğu (0-5 puan)

konu tutarlı	başlık etkisi	yazı doğruluğu	uzunluk uygunluğu
4	3.56	4.62	3.76

2- Taklit performansını ölçmek için

sınıflandırma modeli kullandık

Fine tuned model çıktları

Rasladığımız zayif yönler:

1- şiiirde **kıtalar arasında** boşluk bırakılmıyor yerine yapışık harflar olur.

2- bazı şiirler çok **kısa**.

3- 25 tane şiir içinde bir tane şiir **formatında değildi**.

Ne çıkış **kaldıYorumu** üzerinde yapraklar.
Gün uykudan güne uyandığında
Yanar alev alev deniz.
Bahçede kızıl bir palmiye
Şimdi saat yedi
Üstüme kötü bir gece çökecek.

dostlarım bırakın imha planlarını gizli hesapları

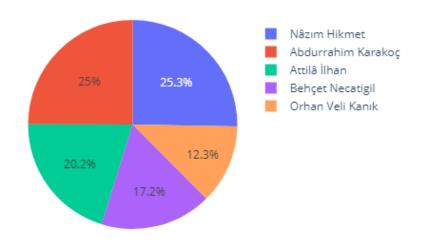
Arif Damar (Poetika, 9 Temmuz 2019)Hayatta bir tek yeminimi hatırlıyorum: "Ecel beni nasıl yaralarsa öyle yara

Fine tuned model çıktıları

UYGULAMA – 2. Aşama(iyileştirme)

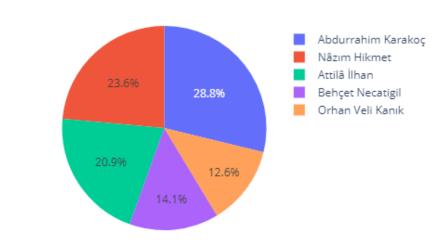
- 1- 5 farklı siteden yeni veri toplayıp eksik şiir ile değiştirmek
- 2- Şiirlerin uzunluğu analizi edip çok kısa olanları veri setinden atmak.
- 3- şiirlerin uzunluğu analizi edip uzunluk dağlımı dengelemek.
- 4- şiirlerin sayısı şairler bazında dengelemek
- 5- kıtalar arasındaki oluşan yapışık harflar yerine boşluk bırakmak

distribution train data

Veriyi dengeledikten sonra dağlımı

distribution test data

Şiir uzunluğu hakkında bir örnekler

Behçet Necatigil	ideal(40-75] long(75-125] max(>300) small(10-20] standart(20-40] very long(125-300]	48 33 2 56 50 12	Orhan Veli Kanık	ideal(40-75] long(75-125] max(>300) small(10-20] standart(20-40] very long(125-300] very small(<=10)	36 22 1 28 46 10 5
Attilâ İlhan	ideal(40-75] long(75-125] max(>300) small(10-20] standart(20-40] very long(125-300]	45 64 11 9 55 60	Nâzım Hikmet	ideal(40-75] long(75-125] max(>300) small(10-20] standart(20-40] very long(125-300]	85 41 22 7 85 60

- Yeni Veri boyutu:

-(1273,3)

Benim oralarda hiçbir işim yoktu Şeytana uydum Aç ahtapotlar kaynaşırken dipte Kaypak kalabalıkta sürükleni....

Yaklaşık eksik verilerinin yüzde 50i tamamlayabildik

<u>Verinin eksikliği tamamlamak - örnek</u>

Benim oralarda hiçbir işim yoktu Şeytana uydum, Aç ahtapotlar kaynaşırken dipte Kaypak kalabalıkta sürükleniyordum.

İnce yüzünüzde üzgünce bir bakış Birden sizi gördüm, Açtı arı doruklarda bir safran Durdum.

İlk sevgili güldü yitik anılardan Mutsuz, yalnız Sessiz kınamanızı, utançlarda küçülmüş Aldım, geri döndüm.

Gelsem, Siz yine orada mısınız?

2. Fine tuning parametreler:

- epoch: 1

Batch size: 2 auto

LR: 2 auto

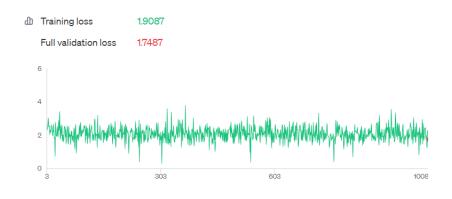
2. Modelin Training Loss:

- 1.9087

2. Modelin validation Loss:

- 1.7487

2. Fine tuning model(base model: daha önce eğittğimiz model)

SONUÇLAR

Rastgele çıktılar:

ŞAİR: Abdurrahim karaköç

KONU: Vatan

BAŞLIK: **"Ah vatanım"**

Bir zindandır vatanım, bir mezar Kan, gözyaşı, gamlı iklim iklim... Ecdadımın maziden aldığı gan suyunu Kurt sürüsü içmektedir sürülerce uşak!

Kavgayı ve korkuyu yemesini bilmeyen ruhlar Yemek yemeye çalışmakta sıra Üç kuruşluktan milyon dolarlık cüceler Vahsî uzuvlarla beslenmektedir bekçi uşak!

Yanlışlığı, kirliği görmezlikten gelemedim Üstelik taşırmayla kablâ değil teyemmüm Bir yanda, avuçlarının içinde yılan kılınç Dudak büküp dalga geçmekte, öte yanda uşak! - ŞAİR: **Nâzım Hikmet**

- KONU: **İnanç**

BAŞLIK: "İnançlı Yolculuk"

Ey, dostum!
Bak;
On adımda bir düşüyoruz
ve onbirincide cansız,
kaldırıyorlar üzerinden bizi.
Yok oluyoruz.
Öyleyse,
İnançlı Yolculuk!
Göğsümüze kara toprak alamet yakıp soğuktan.
Ayakların altında
'avuçlarını sırtına vermiş
erimemiş kar topları' gibi
yıldızlar.
Yıldızlar, dostum!
İnançlı yolculuk.

Rastgele çıktılar:

ŞAİR: Behçet Necatigil

- KONU: **Hastalık**

- BAŞLIK: "Hastalığın Acısı"

Beni ben halim siz benden görünen böyle Hani bıyıklı çanaklar hani evler çevrende Biraz daha sandım dönmeli dönmeli batıya Yine de kış geldi tuz doldu

Ölülerim yanı başımda Yaşayanları saymıyorum İste - ŞAİR: **Orhan Veli Kanık**

- KONU: **Rüya**

BAŞLIK: **"Rüyanın İzleri"**

Kalk, kendi üzerinde seneler geçmişsin Bir yere benzer, bir yere benzemezsin Gece uzaklarına kaçmış hâlâ rüyanın izleri Sana benzemez, sana benzerdin. Birden bire yutkunursun, omuzlarını silkeler Kendi sesin olma, kendi sesin olma Gözlerini açtığında gece tavsiye ederim Loş bir ışık yak, loş bir ışık yak seklinde devam ediyor.

Classification model

Model:

- TURKISH BERT

Model parametresi:

- Epoch: 61
- Training batch size: 64
- Label count: 5

Traning loss:

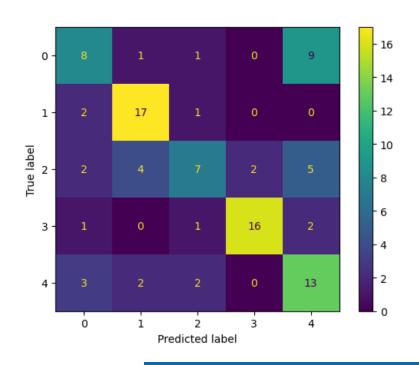
- 0.1864

Test sonucu

	precision	recall	f1-score	support
0	0.85	0.78	0.82	37
1	0.91	0.79	0.85	63
2	0.88	0.78	0.83	46
3	0.98	0.99	0.99	103
4	0.74	0.91	0.82	67
accuracy			0.88	316
macro avg	0.87	0.85	0.86	316
weighted avg	0.89	0.88	0.88	316

Ürettiğmiz 100 adet şiir sınıflandırma model ile test etme sonucu

	precision	recall	f1-score	support
0	0.50	0.42	0.46	19
1	0.71	0.85	0.77	20
2	0.58	0.35	0.44	20
3	0.89	0.80	0.84	20
4	0.45	0.65	0.53	20
	l The state of the		·	
accuracy			0.62	99
macro avg	0.63	0.61	0.61	99
weighted avg	0.63	0.62	0.61	99

Classification model ile test

Normal GPT 3.5 turbo ve Fine tuned modelimiz karşılaştırmak

Karşılaştırma sonucu:

Fine tuned modelimiz

support
заррог с
19
20
20
20
20
20
99
99
99
•

Normal GPT 3.5 turbo

	precision	recall	f1-score	support
0 1	0.00 0.00	0.00 0.00	0.00 0.00	5 5
2 3	0.00 0.00	0.00 0.00	0.00 0.00	5 5
4	0.19	0.60	0.29	5
accuracy macro avg weighted avg	0.04 0.04	0.12 0.12	0.12 0.06 0.06	25 25 25

Fine tuning yapmaya neden ihtiyaç duyduk?

<u>Diğer benzer çalışmanın performansı VS Fine tuned</u> <u>modelimiz taklit performansı</u>

Karşılaştırma sonucu:

Fine tuned modelimiz performansı

	precision	recall	f1-score	support
0 1 2 3 4	0.50 0.71 0.58 0.89 0.45	0.42 0.85 0.35 0.80 0.65	0.46 0.77 0.44 0.84 0.53	19 20 20 20 20
accuracy macro avg weighted avg	0.63 0.63	0.61 0.62	0.62 0.61 0.61	99 99 99

Diğer çalışmanın performası

Walt Whitman GPT-3 vs Walt Whitman original								
Model	Correct	Incorrect	Accuracy					
Ada 4e	127	73	63.5%					
Ada 7A 4e	140	60	70%					
Babbage 4e	131	69	65.5%					
Babbage 7A 4e	134	66	67%					
Curie 1e	150	50	75%					
Curie 4e	123	77	61.5%					
Curie 7A 4e	131	69	65.5%					
Davinci le	144	56	72%					
Davinci 4e	174	26	87%					
Davinci 7A 4e	137	63	68.5%					

Bu tablo sadece bir yazar taklidi değerlendirmesi

Taklit performansi diğer çalışm..

Sonuç olarak:

- Geliştirdiğimiz modelin taklit performansı ortalama olarak **62%dir**, verileri yeterince yeterli ve verilerinde eksik olmayan yazarlar için **80-85%** e kadar ulaşmaktadır.
- **100** adet şiir den oluşan çektiğimiz test verleri (sample) içinde çok kısa olan şiirler sadece **5%** teşkil ediyor ve rasladığımız her hangi bir yazı yanlışlığı yoktur.

Proje sunum şekli

Kullanıcı tarafından yapılan işler:

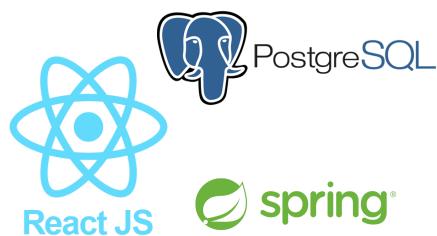
- 1- Şair seçmek
- 2- Şiirin başlığı önermek
- 3-Şiirin konusu seçmek
- 4- Generate e tıklamak

Web sitede kullanılan teknikler:

- Java spring
- React

Veri taban:

postgresql

Şiir Oluşturmak İçin Artık Şiir TaklitçiAl

SIGN IN

Tek Tuşla Şiir Üretin!

Dokuz Eylül üniveristesi öğrencileri olarak tasarladığımız ŞiirTaklitciAl test etmek ister misiniz ?

KULLANMAYA BAŞLA

SAIRLER

DEMO

İLETIŞIM

[ŞIIRINI ÜRETMEK İSTEDIĞINIZ ŞAIRIN 'ŞIIR ÜRET' BUTONUNA BASMANIZ YETERLI!]

Tek tuşla şiir üretmeye başla

Çıktı: Burada çıktı metni yer alacak

Engeller ve Sorunlar

Engeller ve sorunlar:

- 1- Veri eksikliği tamamını giderilememesi.
- 2- Fine tuning ücretli olması epoch saysısı rahat bir şekilde arttıramayoruz.
- 4- Şiirin kalitesi göreceli olması.

KAYNAKÇA

E Ş E K K Ü R L E